

Вторник, 5 април 2011 г.

33. Счита, че като част от предстоящата реформа на ОСП, нуждите на жените в селските райони и ролята на жените, работещи в земеделските стопанства, следва да бъдат взети под внимание и да им бъде дадено предимство що се отнася до достъпа до някои услуги и помощи, в съответствие с териториалните нужди във всяка държава-членка;
34. Изразява убеждението си, че в средносрочен план във всички политически, икономически и социални органи в селскостопанския сектор следва да бъде постигнато подходящо представителство на жените, така че в процеса на вземане на решения да бъдат отразени гледните точки на мъжете и жените; подчертава значението на въвеждането на конкретни мерки в полза на жените, с цел да бъде гарантирано, че жените участват в тези органи на равни начала;
35. Призовава Комисията и държавите-членки да улеснят подобрения достъп до земя и кредити за жените, за да насърчат установяването на жените в селските райони и като участници в селскостопанския сектор;
36. Призовава да бъде направен обзор на досегашните стратегии за социално осигуряване на жените в селското стопанство (жени земеделски стопани, селскостопански работници, сезонни работници и т.н.), включително прилагането на Директива 2010/41/ЕС, в контекста на специфичното за отделните държави имуществено и данъчно право, и събраният опит да бъде използван за разработването на адекватно социално осигуряване на жените в селското стопанство в държавите-членки;
37. Подчертава, че европейските политики, свързани с условията на живот на жените в селските райони, трябва също така да отчитат условията на живот и труд на жените имигранти, наети като сезонни селскостопански работници, особено по отношение на необходимостта от подходящо настаняване, социална закрила, здравно осигуряване и здравеопазване; изтъква необходимостта от отдаване на възможно най-голяма значимост на труда на тези жени;
38. Призовава Комисията да включи в своя обобщен доклад, който трябва да бъде представен през 2011 г. съгласно член 14, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20 септември 2005 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), задълбочен анализ на въздействието на мерките, предприети по отношение на положението на жените в селските райони;

*

* *

39. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.

Ефикасност и ефективност на финансирането от ЕС в областта на извеждането от експлоатация на атомните електроцентрали в новите държави-членки

P7_TA(2011)0123

Резолюция на Европейския парламент от 5 април 2011 г. относно ефикасността и ефективността на финансирането от ЕС в областта на извеждането от експлоатация на атомните електроцентрали в новите държави-членки (2010/2104(INI))

(2012/C 296 E/03)

Европейският парламент,

— като взе предвид Протокол № 4 относно атомната електроцентрала „Игналина“ в Литва и Протокол № 9 относно блок 1 и блок 2 на атомната електроцентрала „Бохунице V1“ в Словакия, приложени към Договора за присъединяване, както и член 30 от Протокола относно условията и договореностите за приемането на Република България и Румъния в Европейския съюз,

Вторник, 5 април 2011 г.

- като взе предвид регламентите на Съвета за изпълнението на Протокол № 4 относно атомната електроцентрала „Игналина“ в Литва ⁽¹⁾, за изпълнението на Протокол № 9 относно блок 1 и блок 2 на атомната електроцентрала „Бохунице V1“ в Словакия ⁽²⁾ и относно финансовата помощ на Съюза за извеждане от експлоатация на блокове 1–4 на АЕЦ „Козлодуй“ в България („Програма Козлодуй“) ⁽³⁾,
 - като взе предвид съобщението на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно използването на финансовите ресурси, определени за извеждане от експлоатация на ядрени инсталации, отработено гориво и радиоактивни отпадъци (COM(2007)0794) и придружаващия документ, озаглавен „Данни за извеждането от експлоатация в ЕС“ (SEC(2007)1654),
 - като взе предвид препоръката на Комисията от 24 октомври 2006 г. относно управлението на финансовите ресурси за извеждането от експлоатация на ядрени мощности, отработено гориво и радиоактивни отпадъци ⁽⁴⁾,
 - като взе предвид член 48 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол и становището на комисията по промишленост, изследвания и енергетика (A7-0054/2011),
- A. като има предвид, че трите страни кандидатки за членство в ЕС – Литва, Словакия и България – експлоатираха стари атомни електроцентрали (АЕЦ), за които беше постигнато споразумение да бъдат затворени, и че преговорите за присъединяване доведоха до определянето на конкретни дати за затварянето на блоковете на въпросните три АЕЦ,
- Б. като има предвид, че ЕС призна, че преждевременното спиране и последващото извеждане от експлоатация на тези блокове в трите АЕЦ представлява значителна финансова и икономическа тежест, която не може да бъде напълно покрита от въпросните държави-членки, поради което в договорите за присъединяване, както и в последващите регламенти на Съвета за изпълнението на тези договори, беше предвидена финансова помощ за съответните държави-членки; като има предвид обаче, че не беше взето ясно решение дали помощта следва да покрие всички разходи по извеждането от експлоатация или да компенсира всички икономически последици; отбелязва, че и България, и Словакия остават за момента нетни износители на електрическа енергия,
- В. като има предвид, че като част от помощта са предвидени действия в следните основни области:
- извеждане от експлоатация (подготвителна работа за закриването, подкрепа за регулаторните органи, изготвяне на документацията, необходима за извеждането от експлоатация и издаването на разрешения, безопасна поддръжка и наблюдение след закриването, преработка на отпадъците, съхранение и обезвреждане на отпадъците и отработеното гориво, както и демонтажна дейност),
 - енергетика (модернизация и подобряване на околната среда на съществуващите съоръжения, подмяна на спрени производствени мощности, повишаване на сигурността на енергийните доставки и енергийната ефективност и други мерки, допринасящи за необходимото реструктуриране и модернизация на енергийната инфраструктура),
 - социални последици (подкрепа за персонала на централата предвид поддържането на висока степен на безопасност в периода преди демонтажа след затварянето и преквалификация на кадрите за изпълнение на новите задачи по извеждането от експлоатация),

⁽¹⁾ ОВ L 411, 30.12.2006 г., стр. 10.

⁽²⁾ ОВ L 131, 23.5.2007 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 189, 13.7.2010 г., стр. 9.

⁽⁴⁾ ОВ L 330, 28.11.2006 г., стр. 31.

Вторник, 5 април 2011 г.

- Г. като има предвид, че помощ се предоставяше още преди присъединяването и преди затварянето на съответните блокове, и че тези средства се съсредоточаваха в международните фондове за подпомагане на извеждането от експлоатация, докато протичаше административната подготовка,
- Д. като има предвид, че извеждането от експлоатация на атомните съоръжения и управлението на произвежданите от тях отпадъци е сложна техническа операция, за която са необходими финансови средства и която предполага отговорност в областта на околната среда и техническа, социална и финансова отговорност,
1. Отбелязва, че Литва, Словакия и България изпълниха своите ангажименти по договорите за присъединяване да затворят съответните блокове в трите АЕЦ своевременно: блок 1 на АЕЦ „Игналина“ беше затворен на 31 декември 2004 г., а блок 2 – на 31 декември 2009 г.; блок 1 на АЕЦ „Бохунице V1“ беше затворен на 31 декември 2006 г., а блок 2 – на 31 декември 2008 г.; блокове 1 и 2 на АЕЦ „Козлодуй“ бяха затворени на 31 декември 2002 г., а блокове 3 и 4 – на 31 декември 2006 г.;
 2. Отбелязва също така, че и трите държави-членки се опитаха да преговорят своите политически ангажименти относно спирането на реакторите и това доведе до забавяне на процеса;
 3. Отбелязва наличието на правно основание за предоставянето на финансова помощ; отбелязва, че сумите се определят всяка година с решение на Комисията, въз основа на отделните годишни комбинирани програмни документи, което дава възможност за контрол върху развитието и финансирането на одобрените проекти;
 4. Отбелязва, че поради ограничения опит на ЕС и данни в областта на извеждането на атомни реактори от експлоатация, за финансовата помощ беше взето решение, без да има възможност да се определи финансов таван; отбелязва, че дори след изготвянето на плановете и стратегиите за извеждане от експлоатация все още нямаше ясни условия за определянето на тавани, което означаваше, че решенията за отпускане на допълнителна финансова помощ трябваше да бъдат вземани на всеки отделен етап и за всеки отделен случай;
 5. Счита, че целта на помощта от Общността е да се подпомогнат тези три държави-членки да се справят с финансовата и икономическата тежест в резултат на конкретните дати за преждевременно затваряне, и да се покрият разходите за извънредно важните дейности по извеждане от експлоатация, да се инвестира в енергийни проекти с цел намаляване на енергийната зависимост и да се допринесе за смекчаване на социалното въздействие на извеждането от експлоатация на електроцентралите; отбелязва обаче, че и в трите случая разходите за извеждането от експлоатация на електроцентралите са надхвърлили планираната помощ от ЕС и също така е много вероятно да надхвърлят първоначалните прогнози; също така отбелязва, че голяма част от средствата е била използвана за енергийни проекти, а не за основната цел на финансовата помощ, а именно извеждането от експлоатация на АЕЦ;
 6. Счита, че концепцията за солидарност на Европейския съюз действително допринася за смекчаването на икономическите последици от предсрочното затваряне на съоръжения в енергийния сектор; отбелязва обаче, че към момента на изготвянето на настоящия доклад самото извеждане от експлоатация е все още в началната си фаза;
 7. Отбелязва, че извеждането от експлоатация на въпросните АЕЦ следва да получи най-висок приоритет в интерес на безопасността и здравето на всички хора в Европа;
 8. Изразява опасения, че недостигът на финансови средства за мерките по извеждане от експлоатация ще забави извеждането от експлоатация на атомните електроцентрали и ще бъде заплаха за околната среда и човешкото здраве;
 9. Подчертава, че въпросът за безопасността е от изключително значение за извеждането от експлоатация на предсрочно затваряните блокове във въпросните три АЕЦ; следователно приканва Съвета, Комисията и държавите-членки да вземат това предвид във всички бъдещи решения, свързани с извеждането от експлоатация на ядрени мощности като цяло и с тези три програми за извеждане от експлоатация в частност; призовава Комисията да договори подходяща координация с държавите-членки и да установи точен график за изпълнението на проектите;

Вторник, 5 април 2011 г.

10. Отбелязва със загриженост, че подробните планове за извеждане от експлоатация на въпросните три програми за извеждане от експлоатация все още не са завършени, вследствие на което съществува недостатъчно информация за графика, разходите по конкретните проекти и източниците на тяхното финансиране; по тази причина настоятелно призовава компетентните национални органи да приключат плановете и Комисията да докладва за този процес и да осигури подробен дългосрочен финансов план за проектите във връзка с извеждането от експлоатация; приканва Комисията ясно да опише обхвата на финансирането на ЕС, необходимо за изпълнението на тези планове;
11. Призовава Комисията да проучи начини за промяна на методите на ЕС за финансиране на операциите по извеждане от експлоатация с оглед на стратегиите, използвани в държавите-членки и техните национални административни структури, и за опростяване на правилата относно управлението на средствата, така че те да не засягат безопасността и сигурността на операциите по извеждане от експлоатация;
12. Отбелязва липсата на ясно разпределение на отговорността между участниците във финансирането и участниците в процеса на извеждане от експлоатация; счита, че Комисията следва да носи основната отговорност за изпълнението на помощта на ЕС и че следва да се приложи на практика съвместно управление с ЕБВР;
13. Счита, че за целите на възлагането на обществени поръчки е желателно да се прилага критерий за реципрочност в рамките на Общността в полза на европейските предприятия, като се прилагат по-специално принципите, посочени в член 58 от Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност, наред с другото, в енергийния сектор;
14. Отбелязва, че общият размер на финансовата помощ от Европейския съюз за трите държави-членки до края на 2013 г. възлиза на 2 847,78 милиона евро; изтъква, че въпреки че съществуват различия между отделните АЕЦ, в частност по отношение на съхранението на горивото, по принцип програмите използват една и съща технология; отбелязва при все това, че има значителни различия по отношение на разпределените суми: „Игналина“ (2 блока): 1 367 милиона евро; „Бохунице“ (2 блока): 613 милиона евро; и „Козлодуй“ (4 блока): 867,78 милиона евро;
15. Отбелязва, по данни към края на 2009 г., разликите между държавите-членки по отношение на изплатените суми: „Игналина“ от общо 1 367 милиона евро са поети задължения за 875,5 милиона евро (64,04 %) и са отпуснати 760,4 милиона евро (55,62 %); „Бохунице“: от общо 613 милиона евро са поети задължения за 363,72 милиона евро (59,33 %) и са отпуснати 157,87 милиона евро (25,75 %); „Козлодуй“: от общо 867,78 милиона евро са поети задължения за 567,78 милиона евро (65,42 %) и са отпуснати 363,149 милиона евро (41,84 %), най-вече поради различните срокове за затварянето;
16. Счита, че е необходимо фондовете да се управляват и техните средства да се използват по абсолютно прозрачен начин; признава значението на доброто и прозрачно управление на финансовите средства, с адекватен външен надзор, за да се гарантира лоялна конкуренция на енергийния пазар; препоръчва прозрачност и публично участие в тази област;
17. Отбелязва следните извършени одити и оценки: „Междинна оценка на помощта за извеждането от експлоатация за Литва и Словакия“ (2007 г.), вътрешни одити на Комисията на трите програми през 2007 г., одити на Централната агенция за управление на проекти, извършени от Европейската сметна палата (ЕСП) през 2008 и 2009 г. по отношение на „Игналина“, одит на ЕСП предвид подготовката на декларацията за достоверност за 2008 г., проучване на осъществимостта на ЕСП през 2009 г.; отбелязва също така текущите дейности: съобщение на Комисията, което се очаква да бъде предоставено в началото на 2011 г., външен финансов одит на Комисията на Фонда за международна помощ за извеждане от експлоатация на АЕЦ „Бохунице“, пълен одит на ЕСП за изпълнението на трите програми;
18. Счита, че като се вземат предвид необходимите големи суми, фактът, че този вид усвояване на средствата е новост, неизвестните фактори, които се проявиха в хода на процеса, и многобройните последващи промени, приспособяване и разпределение на допълнителни средства, броят и обхватът на извършваните одити изглежда недостатъчен; изразява съжаление, че междинната оценка на Комисията относно помощта за извеждане от експлоатация за Литва и Словакия през септември 2007 г. не обхващаше България (която по това време вече получаваше помощ);

Вторник, 5 април 2011 г.

19. Изразява съжаление предвид липсата на годишни доклади от Комисията за Европейския парламент относно използването на финансовите средства, предназначени за извеждането от експлоатация на атомните електроцентрали; поради това призовава Комисията да осъществява мониторинг и да докладва ежегодно на Парламента относно подобренията при използването на средствата и относно вероятността набраните средства за извеждането от експлоатация на тези конкретни блокове в трите атомни електроцентрали да бъдат усвоени през следващите три години;

20. Приканва Комисията да извърши анализ, за да се убеди, че съществува възможност за разпределяне на средства за предстоящи проекти за извеждане от експлоатация до 2013 г., по-специално предвид факта, че разрешенията за извеждане от експлоатация ще бъдат издадени през юли 2011 г. за „Бохунице“ и в края на 2011 г. и в края на 2012 г. – за АЕЦ „Козлодуй“;

21. Приканва Комисията да представи сравнителни данни за изпълнението на първоначалните и преразгледаните графици за отделните етапи на процесите за извеждане от експлоатация, както и за мерките в енергийния и социалния сектор, преди каквото и да било разпределение на финансови средства на ЕС;

22. Приканва Комисията да докладва за конкретните подобрения, произтичащи от създаването на управителния комитет на държавите-членки през 2007 г., чиято цел е да ѝ съдейства при изпълнението на програмите за подпомагане, както и да даде отчет за процедурните промени оттогава досега;

23. Отбелязва, че все още не е завършен одитът на Сметната палата; предполага, че той следва да спомогне за разкриването на целите на използването на средствата и тяхната ефективност, както и че ще представи осъществими предложения за бъдещето и ще оцени допълнителното финансиране, необходимо за изпълнение на извеждането от експлоатация; предполага, че тъй като става дума за цялостен одит на изпълнението, той ще внесе яснота относно това дали:

- средствата са използвани за целите, за които са били предназначени,
- процедурите за обществени поръчки са били правилно подготвени и спазени,
- разпределените средства са спомогнали за все по-безопасното извеждане от експлоатация,
- процедурите за обществени поръчки са гарантирали, че участващите дружества ще осигурят безопасност съобразно стандартите на ЕС,
- има дейности, в които участва ОЛАФ,
- е съществувала добра координация между трите съществуващи програми, с оглед на ефективното използване на натрупания опит и на подготвените и финансирани предишни проекти, и в кои отношения програмите за извеждане от експлоатация са се припокривали (при наличието, например, на няколко сходни проекта, свързани със съхранението, квалификацията на персонала и др., те биха могли да бъдат приспособени от една АЕЦ за друга, което да доведе до икономии);

24. Предлага, по отношение на бъдещите дейности, които ще бъдат финансирани от средствата, разпределяни от ЕС през периода 2007–2013 г., изясняването и на други въпроси:

- дали вече съществуващите планове и стратегии са пълни или все още е възможно да се добавят нови дейности и впоследствие допълнителни средства,
- дали цялостният капацитет на временното хранилище и процедурата за избор на окончателно място в държавата-членка за погребване на отработени радиоактивни отпадъци са завършени или не;
- дали все още съществува необходимост от разпределянето на допълнителни средства за енергийните проекти или дали е необходимо вниманието да се насочи към проектите за извеждане от експлоатация,

Вторник, 5 април 2011 г.

— в случай че досега не е било правено, дали опитът и проектите, използвани за една АЕЦ, следва да се насочат и към другите централи;

25. Отбелязва със загриженост липсата на екип на ЕС от координатори и експерти за трите проекта, което щеше да позволи програмата за извеждане от експлоатация да бъде третирана като цялостен пакет въз основа на опита на ЕС, позволявайки по този начин взаимодействие между трите случая;

26. Подчертава, че е необходима по-добра координация между трите програми, за да се осигури по-добро планиране на дейностите и споделяне между тях на придобития опит; счита, че Европейският съюз като цяло също може да се възползва от този опит, тъй като всеки реактор се извежда от експлоатация в края на икономическия му живот; по тази причина приканва всички заинтересовани страни да разработят и съберат най-добри практики при извеждане от експлоатация и да гарантират най-доброто използване на придобития опит и получените данни сред останалите държави-членки с атомни електроцентрали;

27. Призовава Комисията да създаде координационен екип, който да поеме отговорност за:

— надзора върху изработването на окончателен план с ясен график,

— надзора върху използването на заделените до този момент средства,

— установяването на това дали продължава да съществува необходимост за участие на ЕС, и ако това е така, определяне на точната степен на участие на ЕС,

— вземането на решение относно отговорностите, включително ролята на ЕБВР, и надзора върху приключването на процеса на извеждане от експлоатация;

28. Отбелязва, че за финансирането на операциите по извеждането от експлоатация следва да се прилага принципът „замърсителят плаща“ и че ядрените оператори следва да гарантират, че докато функционират ядрените инсталации, се отделят достатъчно финансови средства за покриване на бъдещите разходи по извеждане от експлоатация;

29. Отбелязва, че ранното затваряне на реакторите предотврати планираното натрупване на необходимите средства в съответните национални фондове, предназначени за покриването на всички разходи, свързани с извеждането на централите от експлоатация;

30. Призовава Комисията, като се вземат предвид различните стратегии, използвани от държавите-членки, да проучи възможностите за хармонизиране на подходите за финансиране на извеждането от експлоатация в ЕС, с цел да се гарантира своевременното натрупване на необходимите финансови средства, без да се правят компромиси с безопасността и сигурността на процеса на извеждане от експлоатация.

АЕЦ „Игналина“

31. Приветства факта, че повечето от проектите по програмата „Игналина“ за енергийна ефективност и осигуряване на доставките на електрическа енергия са в процес на изпълнение или вече са изпълнени;

32. Отбелязва със загриженост, че ключови проекти за управление на инфраструктурата за отпадъци (проекти за съхраняване на отработеното гориво и хранилище за отпадъци) имаха сериозни закъснения, което доведе до допълнителни разходи спрямо първоначалните прогнози; отбелязва, че наличният марж в системата е почти изчерпан и че забавянията могат да започнат да оказват влияние върху критичния път за целия план за извеждане от експлоатация, с пропорционално увеличение на разходите; призовава Комисията да докладва за резултатите от преоценката на графика на проектите;

Вторник, 5 април 2011 г.

33. Отбелязва, че голяма част от средствата бяха разпределени за енергийни проекти, че все още се изисква значително финансиране за извеждането от експлоатация и че националните средства не са достатъчни за неговото покриване: държавният фонд за извеждането от експлоатация на АЕЦ „Игналина“ досега е събрал малко над 100 милиона евро (като само техническите разходи по извеждането от експлоатация варират от 987 до 1 300 милиона евро) и значителна част от него е била използвана за проекти, които не са свързани с извеждането от експлоатация; призовава за предприемането на подходящи мерки в тази връзка, особено от държавата-членка;

АЕЦ „Бохунице“

34. Приветства напредъка по програмата „Бохунице“;

35. Отбелязва, че докато помощ от Общността се предвижда за извеждането от експлоатация на атомните съоръжения и в частност реакторите V1, както и за сигурността на доставките, националният фонд за ядрена енергетика не заделя никакъв специално предназначен източник за финансиране за текущия проект за извеждане от експлоатация на блок A1;

36. Отбелязва, че изпълнението на някои проекти за извеждане от експлоатация, като например възстановяването на системата за физическа защита на зоната, проекта за обработка на старите отпадъци и изграждането на временното хранилище за радиоактивни отпадъци на площадката Бохунице, отчете значително забавяне; настоятелно призовава Комисията и словашката страна да предприемат мерки, за да се предотвратят закъсненията и да се избегне застрашаването на планирания напредък на работата по извеждане от експлоатация;

АЕЦ „Козлодуй“

37. Приветства общото добро техническо и финансово изпълнение на програма „Козлодуй“ и преразглеждането на стратегията за извеждане от експлоатация на блокове 1 до 4, която беше променена от първоначалната стратегия за отсрочено извеждане от експлоатация на стратегия за незабавно и непрекъснато извеждане от експлоатация;

38. Отбелязва със загриженост, че енергийните проекти имат доста висок дял в разпределението на отпуснатите публични средства; призовава Комисията да наблюдава изпълнението на останалите енергийни проекти и да докладва за резултатите; призовава за увеличение на дела на проектите, свързани с извеждането от експлоатация и отпадъците, в оставащия период на програма „Козлодуй“;

39. Подчертава необходимостта от широкообхватна административна координация между Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“ и АЕЦ „Козлодуй“, които понастоящем отговарят съответно за блокове 1-2 и 3-4; приканва българската страна да анализира и приложи в най-кратки срокове необходимите мерки за подобрене по отношение на това разделено управление, и/или да събере блокове 1-4 под общо управление;

*

* *

40. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията и на правителствата на България, Литва и Словакия.
